

# GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foiă, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe  $\frac{1}{4}$  3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacă timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 6.

Brasovu 3 Februarie 22 Ian.

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.  
Transilvania.

Brasovu 2 Febr. n. 1869.

Cea mai urgentă cauza européna, compunerea conflictului Turciei cu Grecia, cu tota impacientia asteptarei, inca totu da de dificultati. Grecia nu se poate resolvi a primi declaratiunea poterilor, decat numai pelunga cererea, că se se mai modifice. Grecia simte unu simtiu sacru catre connationalii sei si pretinde cerendum dela poteri, că se se faca pomenire in declaratiuni despre tendentiele nationali ale Greciei si despre drepturile sale morale facia cu cei de unu sange. Adica Grecia cere, că poterile conferentiali se recunoscă marea idea a principiului de nationalitate. Scim, care din poteri, si ce voru decide la aceasta cerere, despre care referesce „Mercuriu de Altona“, diurn. de Kopenhag, patria regelui Georgios, prin urmare bine informatu. — „Indep. belg.“ se scrie din Londonu, ca poté, ca Napoleonu s'a si invoitu cu Rusia pe terenul acesta. Asta scire -si are importanta s'a fundata pe principiulu modernu alu egalitatii popórelor, — si alu dreptului lor moralu si naturale. — Diurn. of. „France“ si „Le Public“ ale Franciei, a buna séma bine informate, sintiendu dificultatile ce se redica dicu, ca in casu de conflictu intre Turcia si Grecia, poterile voru pastra neutralitatea. Aceasta o dorira popórele Orientului si se scrie, ca Grecia inainte de toate a facutu intrebare la statele orientali, ce atitudu voru lua ele facia cu unu resbelu, dice France, cari ar' fi respunsu, ca voru oserba neutralitatea. — Se intielege de sene. —

Unu telegramu din Pest'a 29 Ian. alu lui „N. fr. Pr.“ cuprinde aceste: „Din Bucuresci se reportéza, ca se pregatesce in privintia Transilvaniei unu memorandu catre marile poteri, de cuprinsu, cumca Transilvania are unu dreptu la autonomia; Romani si vre a o anecta, dar' apoi nici Ungaria se nu o anecteze. Transilvania se formeze unu Principatu autonomu, care prin identitatea nationalitatii conditionatua sta in óresicare legatura cu Romania (!!).“

E destulu a sci, ca acestu telegramu veni din Pest'a in Vien'a, pentru a nu mai intreba, din ce fontana esi si catu cumpănesce in autenticitatea cuprinsului seu, care sémena cu celu ce pune nume fetului pana a nu se sci, déca se va nasce fata or fitoru. —

Lasama mai incolo se urmeze dupa „Fed.“ unu actu per eminentiam constitutionale, care merita nu numai a fi imitatu de toate municipiale nationali, ci dupa seriositatea si solidaritatea observata de factorii lui se pota recomanda de mustra constitutionale, pentru inexorabilea aperare a dreptului ce ni se cuvine. — Asia

Dupa comitatulu Zarandului!

„In 16 a lunei curente Ian. a sositu

noulu comite aici in Baia-de-Crisiu. Inca inainte de venirea lui cu 6--7 dile si mai tardi capetasera mai multi scisorii, care dela Aradu, care dela Orade, care dela comitele insusi seu dela secretariulu seu, că primirea lui se fia caldurósa, cu pompe cu ovatiuni. . . Nici ovatiune, nici o manifestație de bucuria din partea romaniilor. Nici unu romanu n'a esitu inaintea comitelui spre intimpinare. Pretutindene, dela intrarea lui in comitatul si pana la pretoriulu comitatului, a fostu primitu cu recel'a cuvenita. . . Prin aceasta resvera potemu dice maestatica a romanilor, ei au dovedit catu fù de nedrépta acea dispușetiune a ministeriului, prin care a destituitu pe romanul Dumitru Ionescu din postul de comite supremu si l'a inlocuitu nu cu altu romanu, ci cu maghiarul c. Alexandru Haller. Aceasta i'sa spusu de catra mai multi in facia, si insusi a recunoscutu dicundu: ve dau totu dreptulu, amu primitu inse acestu postu, pentru ca eu (Haller) că maghiaru se potu deminti toate acele faime infioratòrie ce s'au latitudo despre acestu comitat. Precum s'a declarat mai tardi, apoi elu ar' fi si facutu aceasta.

In diu'a instalarei dupa sevirsirea san-tei liturgia in trei beserice, membrii comitetului fiindu adunati in sal'a pretoriului, s'a tramsu o deputatiune de patru membri că se invite pe comitele in adunare. Candu a intrat acesta in sala s'a auditu unele „éljen“-uri, dar' nici unu „se traiésca“; romanii au padit o tacere profunda, pe feciele tuturor se vedea o ingrijire mestecata cu displacere. Se audiea, ca comitele la deschiderea siedintiei va vorbi si romanesce, dar buzele lui nu s'au deschis decat numai in limb'a maghiara. Spunu ca nici nu scie romanesce. Dupa cuventulu de deschidere imediatu a depusu juramentulu. Se asteptá, adica comitele asteptá că se se redice cineva pentru a i rosti cuvantul de gratulare. Sal'a inse erá muta, candu preotulu Ioane Giurca cere cuvantul. Acestu tineru preotu dupa o cuvantare bine tiesuta si forte logicu motivata, nu de gratulare, ci de a face o propunere la actulu numirei c. Haller de comite supremu alu acestui comitat, punte pe mésa unu proiectu de conclusu si se róga pentru primirea lui.

Proiectul de conclusu a lui Giurca suna astia: „Pe candu comitetul comitatului -si esprime stim'a facia cu perso'n'a nou numitulni comite supremu c. Al. Haller; pe atunci si esprime resimtiulu, ca cu acestu prilegiu nu s'a observatu art. 44 § 27 din legea dela an. 1868, care ascuráza luarea in consideratiune a nationalitatilor, la numirea de comiti supremi; si in privintia asta decide a se face representatiune la ministeriu, pentru compunerea careia se esmit o comisiune, care va avea substerne la cea mai de aprópe adunare de comitetu operatnlu spre aprobare, si in care ministeriulu se fia rogata, că pe viitoru la implinirea posturilor de comiti supremi luandu in bagare

de séma legea memorata, se binevoiesca a face se incete ingrijirile totudéuna sincere patriotice si nationali ale acestui comitat.“

Se scotemu catava motive din cuvantarea d. Giurca. Domnialui dice ca: acestu comitat prin factorii sei naturali era asiediatu in starea lui normale, in care justitia si administratiunea publica era in sonantia cu legile tierei; că factori naturali pentru acestu comitat dupa impregiurările de aici, si chiar dupa starea inaintata a civilisatiunei, numai aceia se potu considera in prim'a linea, cari sunt de nationalitatea si legea romana, fiindu aceste in total'a preponderantia aici; ca nu se poate presupune, că ministeriulu se nu fia aflat in tota tiéra romani destulu de calificati pentru demnitatea de comite supr., prin urmare nu era de lipsa a tramite aici unu comite maghiaru, déca nu cumva a voit u a casină amaretiunea in lócu de indestulirea locuitorilor din acestu comitat. Si altele.

După aceea se scóla d. Iacobu Brendusianu si cu asemenei motive aperandu si drepturile comitatului, si mai provocanduse si la legea pentru nationalitati, face unu altu proiectu de conclusu, care asia urmăza: „Pana candu acestu comitet este cu totu respectulu cuvenit catra perso'n'a II. Sale d. conte Al. Haller, si pana candu de o parte declara acestu comitetu, cumca, intre nici unu felu de impregiurari nu voiesce a-si uitá de detorintele sale de supusu lealu, de alta parte intru implinirea detorintei sale de a mantiené drepturile ce i dau circumstarile de aici si-i da constitutiunea tierei: crede acestu comitetu de a-si implini chiamarea, candu cu acesta -si face substerne catra intregulu inaltu ministeriu pentru rechiamarea d. conte Al. Haller din demnitatea de comite supr. in comitatulu Zarandu, si inschimbarea lui cu unu barbatu de nationalitatea si religiunea romana.“

Mai adauge apoi d. Brendusianu, ca acesta se se comunice cu toate comitatele din tiéra pentru partinire. D. Brendusianu -si apera propunerea cu mare taria si cu rara logica.

Aci s'a inceputu apoi desbaterea a supra acestoru dóua propunerii.

Pentru propunerea lui Giurca a vorbitu dnii Hodosiu, Francu, Siulutiu si altii; ér' pentru propunerea lui Brendusianu a vorbitu dnii Borlea, Motiu, Secula si altii.

Desbaterea a decursu a decursu in modulu celu mai exactu parlamentaru. Intr'adevern ca ti-se redică anim'a vediendu pe acesti eminenti romani a vorbi in dulcea nostra limba cu atatu tactu si cu unu competu ce le servesce spre onore.

In urma s'a inchiaiatu desbaterea, si punenduse la votu propunerile, s'a primitu cu majoritate de voturi propunerea lui Giurca. — Ce enuncianduse de catra c. Haller, a trecutu in conclusu alu comitetului; éra in comisiune s'a alesu dnii Hodosiu, Bardosi si Baternai.

Se spune, ca totu lucrulu a fostu facutu că se ésa asia precum a esitu, altmintere nu se pôte explică atât'a regularitate de parlamentarismu cu care a decursu desbaterea. Insi-si vreo trei or patru maghiari din comitatulu Bihariei, cari c. Haller i a adusu cu sine, au remasu uimiti de purtarea cea solidă a romanilor, de limb'a frumosu ce o vorbescu, si de atât'a tactu si seriositate. La ei, -mi dise unulu, -si dau in capete si nu pôte fi o adunare de comitetu unde se nu se sfedescă că . . . .

Insemnamu, ca numai doi maghiari au vorbitu in contra propunerilor, afirmandu absurditatea, ca comitetul n'are dreptu de a face representatiuni. In urma insi-si ei, si toti maghiarii au votat pentru propunerea lui Giurca. Asia dar' si maghiarii inca recunoscu, ca comitatulu are dreptu d'a ave unu comite de romanu in capu, si ca ministeriul n'a purcesu legalminte numindu aici unu comite maghiaru.

Nu potu se nu mai insemnu, ca unu maghiaru cu numele Nagy László facundu in urma propunerea, că se se faca o adresa de multiamita catra Maiestate si catra ministeriu, pentru ca s'a numitul pentru acestu comitatul comite de unguru, — cont. Haller nu l'a lasatu se vorbescă ci l'a provocatuse-si retraga propunerea, ceea ce Nagy Latzi umilitu o si facă.

Dupa tóte aceste dicu: onore voe Zarandaniiloru, onore voe conducatoriloru de acolo, cari straluciti că totu atate stele pe ceriulu romaniloru, si onore tie poporu blandu Zarandanu. Voi că totudéun'a asia si acum v'ati purtat cu multa barbata, cu multa intieleptiune si cu multu competu. Nu v'ati lasatu se ve traga in curs'a, care pôte ve erá preparata. V'ati portat asia, de dlu c. Haller n'a avutu lipsa de catane, si i ati facutu imposibila tendinti'a ce pôte o avea de a disolve comitetul\*); voi v'ati aperatu drepturile vostre cu o rara abnegatiune. Mergeti totudéun'a pe calea intielegerei; intru care ati fostu totudéun'a de exemplu" etc. Haller a plecatu la Telegd. Hodosiu si Borlea voru fi siguru alesi. —

## Fragmente si episode istorice dela 1861 incóce.

### II.

Ni s'a obiectatu mai adesea, cumca tocmai de ar' fi apucatu diet'a Transilvaniei a scôte prin regimul numitul a lui Schmerling o diploma inaugura, adica diplom'a leopoldina, că lege fundamentală, reformata si sanctionata dupa tóte formele, in urmarea bataliei dela Königgrätz, in an. 1867 o asemenea diploma inca ar' fi fostu desfintata intocma precum s'au desfintat legile din 1863—4, pentru ca in acel casu inca ni s'ar fi disu, cumca monarchulu o a sanctionat mai nainte de a se incoroná in Ungari'a.

Acestu argumentu, la prim'a vedere, s'aru paré, ca cumpanesce ceva; cercetatu inse de aprópe, elu se preface in fumu si cétia. Diplom'a leopoldina n'are a face nimicu cu incoronarea Ungariei. Transilvani'a s'a supusu casei habsburgice fara a intrebá vreodata, déca imperatulu Leopoldu I. este séu nu este incoronat si nu a suferit sub nici unu cumentu amesteculu Ungariei in acea afacere, ba din contra, Transilvani'a opri in termini respicati pe deputatii tramisi la Vien'a, că nu cumva se sufere amesteculu ungurenilor, ci din contra se protesteze asupra acelui\*). De asemenea Transilvani'a inchiaiese sanctiunea pragmatica cu caus'a Habsburg in anii 1722—44 érasa fara nici unu amestecu alu Ungariei si fara nici unu respectu la impregiurarea, déca Carolu VI. si Mari'a Teresi'a se voru incoroná seu nu. Leopoldu II. (1791) nu a suferit pe diet'a Transilvaniei, că se iè parte la incoronare, nici macaru că de parada, pentru că nici in modulu acest'a se nu se arunce vreo umbra asupra autonomiei Transilvaniei\*\*).

Concedemus si noi, cumca unu despotu că Mailath si unu jesuitu că Esterházy ar' fi cutedatul a propune si a indemná chiaru si la stergerea unei constituutiuni transilvane reformate si sanctionate. Scimus si noi, cumca d. e. in Franci'a in 60 de ani s'au desfintat 9 constituutiuni. N'amu uitatu

\*) Amu auditu, ca Haller scie de propunerea lui Brendusianu, si ca s'a declarat, ca déca s'ar primi aceea, elu nu o va enunciá, ci indata va disolve comitetul, si urmarile nu si le-ar' fi atribuitu sie-si. —

\*\*) Carolus Szasz Sylloge Tractatum Nic. Bethlen etc. —

\*) Vedi porunc'a lui Leopoldu II., tramisa in acésta causa catra gubernatorialu br. Brockenthal publicata in „Hrm Ztg.“ si „Gazet'a“ din 1865. —

nici desfintarea constituutiunei austriace din 1848, nici pe cea din 1849, desfintata in Dec. 1851; cunoscemus si Verwirkungs-Theorie a lui Bach aplicata la constituutiile Ungariei si Transilvaniei; de alta parte inse suntemu totu asia de convinsi, cumca, déca am fi apucatul noi legea electorale sanctionata, justitia si administratiunea politica reorganizate si realizate, tiér'a impartita din nou, si mai in scurtu consolidati preste totu, atunci nici negatiotii de constituutiuni, nici fanariotii, nici ciocoi, nici jesuitii nu ar' fi cutedatul a luá de pretestu mergerea transilvanenilor la Vien'a, a 'i inferá de venditori, séu in casulu celu mai bunu, de minori in politica si a cere desfintarea constituutiunei transilvane. Chiaru si dupa 1863—4 inca amu fi potutu luá indata din an. 1865 in tocma positiu-nea luata de croati, sustinuta si aparata pana in momentulu de facia, déca machiavelismulu si intresele meschine nu ar' fi datu locu proditiunei si totuodata terorismului clandestinu scl.) Esmitemu 6 serie din „Rom.“ apoi:) Nici odata vanitatea oménescă nu a fostu rusinata mai amaru, decatul de doi ani incóce prin purtarea acelei minoritat, dela care asteptase, că se dica muntelui celu: „muta-te dela loculu teu“ si muntele se se mute. Doi ani de dile de candu siedu ei acolo, si in acei doi ani ei toti n'au exercitatu asupra majoritateli in folosulu patriei si alu natiunei nici atât'a inriurintia, cata ar' fi potutu ave celu mai teneru dintre ei in diet'a Transilvaniei. Cu tóte acestea noi, departe de a'i incriminá pentru erorile loru politice, mai vertosu ii compatim, că unii pe cari ii credemus a fi sedusi, ne mangaiemu totu odata cu sperant'a, cumca chiaru si ei voru fi invetiati din acésta scóla noua. Er' pentru că se potemu invetiá cu totii si mai multu, mai vertosu din cele ce s'au intemplat in anii de curendu trecuti, atatu cu natuinea nostra si cu Transilvani'a, catu si cu monarhia intréga, ne vomu adoperá a culege aici óresicare date istorice. —

(Va urmá.)

Sacele 16 Ian. 1869.

### Fratietate maghiara!

Inca deputatiunea nostra dela Vien'a, din 1849 ceruse, că in mai multe locuri ale patriei nostre, pentru inlesnirea si usiorint'a poporului, se se infintieze unele esposituri judecatoresci si administrative. Intre locurile aceleia fura si Sacelele, cari numera 25.000 suslete, preste 15.000 romani, ér' ceilalti maghiari. In an. 1851 unu comisariu alu locutientiei din Sibiu d. Plecker veni in Satulungu spre a cercetá, déca suntu aici locuintie corespondiatórie pentru deregatorii si amplioati? Convincunduse, ca suntu, in tómn'a acelui anu si capataru o judecatória, unu comisariatu politicu, unu comisariatu finantiariu, unu perceptoaratu si unu despartimentu de gendarmi. Pentru aceste deregatorii se nu se mai stramute de aici, locutorii din patru sate ale Saceleloru, Satulungu, Cernatu, Turchesiu si Bácsfalu, mai totu romani, indemnati si de amplioati se cointesera a redica nesce localitati, unde mai tóte aceste oficia se fia concentrate, cam la midiloculu Saceleloru. Spre scopulu acesta se cumpară dela unu romanu o casa, cu o curte si gradina spatiósa, unde se zidira tóte incaperele pentru judecatória, comisariatu politicu si perceptoaratu.

Cumparatórea localui si didirea caselor a constat pe numitele comune preste 13.000 fl. Satulungu a contribuitu din sum'a acesta diumetate, si celealte trei sate érasi diumetate.

Fiindu inse, ca aceste sate, că foste iobagie ale Brasiovului, n'avea nici unu venitul comunale, asia acea suma de bani, a trebutu a se aruncá pe membrii comunelor, si fiinduca in aceste patru comune romanii suntu preste doua din trei parti, de sene se intielege, ca romanii au trebutu se supórtate si greutati indoite, precum au si facutu.

Numitele case, catu a tenu tu absolutismulu, au sierbitu că localitati pentru pomenitele oficia, inse de atunci incóce, stramutanduse ér' tóte oficiale la Brasiovu, ajunsera de carciuna arendatoriului comunale, inarendate cu 400 fl.

Este cam unu anu si diumetate, de candu unii dintre romani intielesera, ca fratii maghiari pusera ochiul pe acele case, spre a le intrebuinta de scóle maghiare. Pe facia inse nu esira cu nimica, pana in 12 Ian. a. c., candu fara se scimu si noi ceva, audim, ca d. inspectoru din Brasiovu se afla in Satulungu, si ca din tóte patru sate a chiamatu inaintea dsale cate doi membrii, si ii intréba: De candu suntu acele case didite? Din ce fondu? Spre ce se intrebuintaza astadi, si ce venitul aducu? Ce pretiu ar' ave astadi? Si in fine: suntu in acele

case localitati potrivite pentru patru clase cu profesorii loru? —

Maghiarii sciindu cu totii de venirea d. inspectoru si ce cauta, responsera, ca acele case astadi ar' pretui cam 4—5000 fl. si localitati de scóla suntu. Romanii inse intrebbara pe d. inspectoru, pentru ce se face acésta cercetare? Dsa responsera, ca nu scie, dara face din ordinulu inaltului ministeriu r. de cultu si invetiamentu. Atunci romanii neavendu mai nainte nici o preconsultare, responsera, ca ei nu potu da nici unu responsu, ca-ci asia ceva trebuie se li se faca mai nainte cunoscutu, că se se pôta consultá cu ceilalti romani. Protocolul luat de inspectoru romanii n'au vrutu alu subserie!

Inteligint'a romana din aceste sate audiendu cele intemplate si vediendu in acésta fapta atacatu dreptulu romanilor de proprietate, prin machinatii si uneltiri subversive ale fratilor maghiari. Compusera unu protestu, pe carele 'lu subscrisera toti representantii romanilor din aceste sate, si in 21 Ian. 'lu asternura incl. magistratu din Brasiovu spre alu transpune de va fi de cuviintia la locurile mai inalte. Totudeodata unu altu protestu se asternu deadreptulu in ministeriu r. de cultu si interne.

Eca cum pricepu fratii maghiari fratietatea, si cum sciu se respecteze dreptulu altuia? Prin uneltiri si machinatii violente voru a stórcé concesiuni, spre a se asiedia in sudórea si ostenéla altuia, ignorandu cu totulu dreptulu nostru de proprietate, alu adeveratiloru proprietari; ma, despretiindune pana intr'atata, de nici nu ne mai intrebara macaru de vremu si noi séu nu. **Speram** in se, ca in ministeriu va sci distinge mai bine intre alu meu si alu teu, decatul maghiarii din Sacele.

Aceste Dle Redactoru amu voitu ale aduce la cunoscinti'a stimatiloru lectori, că se védia, si se admire acésta minunata teoria si intielepte concepte de dreptu si proprietate ale intieptiloru frati maghiari din Sacele, cari in orb'a loru ingafare de astadi, in intielesulu intieptiloru din diet'a din Pest'a, celoru ce dicu, ca in patri'a maghiara, sunt numai maghiari, voiescu si ei acum, că si proprietatile nemaghiailor se fia proprietati maghiare, velle, nole. Reu ne merge! —

Unu romanu.

**Abrudu** in Ianuariu 1869.

Una abatere cu arestu preventivu sevarsita in contra securitatei de onore a unui cane maghiaru.

Susu la munte, departe de lumea cea mare, unde se fauresc lucruri, ce atragu atentiu, totusi ne potem lauda, ca se ivescu si pe la noi scene, ce merita a fi rezervate in cronic'a intemplierilor, ori celu pucinu tienute mai susu decatul se remana intr'o era cu lucrurile de tóte dilele. Una din acelea este cea mai susu semnalasata, tragică-comica, asia precum e, care s'a petrecut in lun'a curente in opidulu montanu Abrudu.

Pentru cei, cari pôte n'au cunoscinti'a locala, este de insemnatu, ca dupa povoiliu din 1861, care rupse si spalà cu sene asiedientele absolutismului redicate in timpulu domniei sale, Abrudu că si multe alte locuri inca a resaritu că unu fenice din noroiulu — in care 'lu innecase furtun'a in 1848 — cu urmat'a sistema Bachiana; si acuma spre mangaierea coloru norocosi de a nu ave tréba cu domnii, se bucura de deplin'a autonomia cu reprezentantii comunala si cu unu magistratu că foru politici si judecatorescu in frunte, dela care, precum spunu cei patiti, cam la anii dela timpulu urdiri causei, totu ese cate o sententia, cu esceptiune la judeciulu singulare, caruia că neinteresatu si neespertu, de si adeverintia nui potu da, totusi de unu timpu incóce se vorbescu multe bune despre elu. —

Da m'am abatutu dela materi'a interesante cu canele maghiariu, devenitul subiectu de dreptu dupa conceptulu celu mai nou constitutionale. Adeverat'a istoria cu acestu cane este urmatóri'a: Unu advacatu maghiaru cu pinteni zuraitori si cu pipa de spuma, altcum venatoriu de profesiune, bagséma in vreo afacere de procesu, mergandu la sedri'a de comitat in Abrudu, l'a insocitu si canele seu de venatu, si pana candu dsa facea revista cu actele, canele inca si au facutu revist'a sa prin óle si bliide ospetariului din curtea sedriei, dara din intemplare ospetariulu, neospitalu destulu pentru unu óspe, care mai de multe ori ei dusese carnea din taiariu, pusa gata de a o duce pe més'a pasageriloru prin unu servitoriu alu seu romanu din Cam-

peni, cu unu batiu ilu admonă binisioru pe la o urechie, de incepù canele meu a se vaieta. — Audientia stapanulu versulu canelui esi infuriatu si se apucă prima vista de unu servitoriu de cancelaria, injurandulu de oláh szentyit, krisztusát, dara acesta inca nobilu de vitia nui remase datoriu. Curendu inse afiandu despre adeverat'a intemplare, in fuga mare nu se opri pana la magistratulu localu, dupa satisfactiune, de unde intr'o clipita sosi unu hajducu si din porunc'a unuia dintre domnii magistratuali petrecu pe servitoriu ospetariu lui **in temnit'a comitatului** intre cri-minali si'l tienura acolo 48 ore fara mancare!

Prompta justitia aceasta; ne amu fi bucuratu, deca o amu fi vediut la loculu seu, asia inse ne au datu motivu de o justificata adanca mahniere, verdiendu ca intr'unu statu, ce se numesce constitutionalu in gradulu superlativu, atata garantia avemu pentru libertatea personala, catu numai in canele unui maghiaru debe se dai pentru a deveni rapitu, detinutu si aruncatu in temnitia. — Unu reu auguru de viitoriu este acesta pentru noi! — Imbuibarea insuflata de atatea victorii se inaltia pana a strivi. — Acesta este inceputul anului nou la noi in Abrudu, si nu ne-ar' paré bine se se continue, pentruca materii de acestu fel sunt destule. Suntemu buni bucurosi de a incongiura prilegiulu, numai catu ne-amu roga de domnii maghiari, că pentru bun'a cointelegera in viitoru si spre a poté deo-sebi canii domnialoru neatacabili de canii romanilor, care nu sunt asia de gingasi, se binevoiesca a bate la canii domnialoru pinteni in calcaie, că asia cunoscundu'i, candu voru veni hamesiti de flamenti si ne voru lua carne din cuina, se nu comitemu cumva inconvenientulu de a da in ei si a ataca supremati'a dreptului si pentru cani, ci dupa carne se le damu si verdi'a (curechiulu), pentruca a domnialoru este imperati'a si poterea.

Apropos! si pe la noi se latise faim'a mai in septemanile trecute, ca vomu capata soldati pentru securitatea publica, care pana acum nu sufere de nici unu feliu de miasma, — se vede, ca parol'a maghiara este una si nedespărta de a fauri minciuni spre a ne compromite. Mai este inca una cauza, ce sta in nexus nedespărtilu cu positiunea cea stralucita a — unoru — domni maghiari. — Densii adica, precum nu se poate nega, si au batutu jocu de poporul romanu, ce pofta de asi deprinde placerea domnialoru n'a incetatu, le este numai forte amaru, ca consciint'a de demnitatea de sine la romanu inca s'a desvoltatu si nu sufere batjocura si insulta. Cauta deci prilegiu domni'a loru, că sub scutulu militiei, pentru care nu potu fauri destule minciuni, sei aduca, se'si jöce caii mai cu in-delete, avendu baionetele la spate. —

Unu romanu.

**UNGARI'A.** Ne lipsesce spatiulu a reproduce unu articulu alu lui „Hazánk“ din Nr. 22, ca califica inordarile partitelor la alegeri de minune. „Hazánk“ dice, ca se afla comitate, in care se varsabaniii că gunoiulu cu sutele de mii si in tota Ungari'a cu milioanele si acesta totu spre corumperea moralitatii poporului. Se afla la inceputul alegelor si licitatiunea si cumperarea sufletelor se veneza mai demonicu decatu ori si candu, apoi eschiam: deca a venit tréba la licitare, apoi trebuie se licitamu si noi, dar' la simtiamentele cele mai nobile ale omului. Cine nu poate castiga popularitatea prin simtiamentele patriotice si prin cuscint'a de a fi facutu si a vre a face bine tierei si poporelor ei, acela ambla cu saculu lui Jud'a Iscariotulu, cu pretiulu vendiarei intereselor generali in favórea unoru din ciocoi. —

**Vien'a** 26/14 Ian. Domnule Redactoru! Dous acte frumose din partea junimei romane din Vien'a avemu se registramu la inceputul anului acestuia, ce promite a fi forte insemnat in istoria: anteu serbarea anului nou din partea societatii studintilor romani din Vien'a „Romani'a“, care de curse intr'unu modu demn de tota laud'a, intr'o ordine perfecta, ce dovedesc maturitatea tenerilor romani, intr'unu spiritu adeverat'u nationalu, ceea ce trebuie se redice si marésca totu mai multu sperant'a natuinei in fii sei. Dvóstra ati binevoiit a publica programulu ce s'a executatu cu ocasiunea acestei si credem, ca nu mai este de lipsa a'lui resfirá, ci voimu numai a adauge, ca spiritulu vorbirilor ce s'a tienutu a fostu curatul romanu, a fostu spiritulu ce diace in trist'a dar' interesant'a istoria a romanilor; er' nu a fostu nici rusumanu nici panslavisticu, dupa cum se temea d. Cesar Boiliacu, carele a binevoiit a face din numitulu programu in „Trompet'a“ sa capitalu politicu. — Exe-

cutarile chorului vocalu si instrumentalu nu mai pucinu au esprimatu poterea de vietia a poporului nostru. Studintii se despartira cu parol'a unei indeote energie si diligintie in anulu venitoriu. — Dece ei voru sci a implini acesta parola, atunci intr'adeveru preste pucinu societatea ce o formeaza si fi unu modelu de corporatiune.

In rondulu alu doilea avemu se insemmnu unu actu de complexantia nationala ce a facutu jumnea romana de aici renumitul publicistu Francisco Schuselka redactoriulu „Reformei“, pentru interesulu celu viiu si apararea drepturilor nationalilor din Austri'a si cu deosebire si a romanilor. O adresa acoperita de 101 subscrizeri s'a predate de catra o deputatiune de trei numitului domnii publicisti, care a primit'o cu mare placere, respondindu la adresarea deputatiunei cam asia: „Ve multiamescu Dloru pentru incuragiarea ce -mi faceti. Ea -mi cade forte bine tocmai acum, candu amicul meu de odinioara (nemtii) me parasescu, si regimulu me urmaresce, pentruca sustienu caus'a cea drepta a tuturor nationalitatilor si nu numai a catorva. Fiti securi, ca si de aci incolo, chiaru si atunci, candu nu voi mai redige acesta fóia, voi nișui totudeuna intr'acolo, că se se recunoasca drepturile tuturor nationalitatilor Austriei si mai cu séma si pentru romani me voi interesá, cari dupa unu trecutu atatu de tristu cu totu dreptulu voru se-si elupte unu locu in istoria. Timpulu castelor priviligeate a trecutu si unu nou viitoru li se deschide tuturor poporelor. Eu sum convinsu, ca romanii au unu viitoru frumosu. Germanii si maghiarii, de ce numai ei se fia cei indreptatiti? Cu ce dreptu se se uite celelalte nationalitatii la nenumeratele loru manifestari nationale, cum a fostu mai daunabile si festinulu de datu la semnu din Vien'a, si ei se nu cuteze a face nemica pentru sene?“ Ve multumescu Dloru scl..

Unu respunsu atatu de frumosu si sinceru datu de catra unu barbatu că Schuselka, carele era alaltaeri erá inca idolulu connationalilor, er' astazi e parasitul pentru simtiamentele sale de dreptate chiaru si 'n politica si pentru constantia sa de feru, cu care apara interesele tuturor poporelor Austriei in firma convingere, ca numai prin multumirea tuturor se poate pune o solida baza statului si viitorului seu, — parasitu si inca de amicii sei de odinioara. Unu atare barbatu merita se fia privit de junimea nostra că unu modelu alu unui caracteru adeveratu anticu cetatienescu. —

Aceste acte din partea junimei romane din Vien'a dovedescu, ca ea se afla la inaltimdea situatiunei. —

**Vien'a** 22 Ian. Corespondint'a particulara a „Romanului“. (Din memorandulu transilvanu.) In dilele trecute v'am atinsu pe securu, ca comitele Beust a primitu in calitatea sa de cancelariu alu imperiului intregu unu memorialu din partea unoru romanu din Transilvani'a. Acelu memorialu porta dat'a din 10 Dec.; s'a presentatuit in se d. cancelariu numai pe la finea lunei trecute. Scopulu acestui pasu nou, facutu in caus'a nationala si a Transilvaniei, a fostu asta data numai unul. A trage atentiunea d. Beust asupra Transilvaniei, pe care Esclentia Sa n'o cunoscde de locu, precum singuru recunoscu caus'a din care si este sedusu si incelatu elu, precum fusese si tronulu. Era fiindu romanii transilvani sub prestul daco-romanismului sunt supusi preste totu la unu spionagiu scarbosu, incatul din caus'a acesta nu mai au repausu nici in sanctuariulu familiilor, memorialul spune cancelariului Beust intre altele si acestea:

„De ar' cunoscce tronulu pe ómenii din Transilvani'a si tota starea acestei tieri, asia precum a cunoscute-o odinioara fericitulu Iosifu II., atunci si numai atunci s'ar convinge despre secularele si sistematicele persecutiuni si calumnii, cate se punu in miscare asupra natuinei romanesce. Dela anulu 1830 pana la 1848 ne facea cu sil'a rusolatrii; dela 1848 incóce ne facu daco-romanisti.

„Noi nu negam, ca ide'a Daco-Romaniei exista deja; inse autorii, propagatori si nutritori ideei daco-romanice suntu si au fostu dela inceputa maghiarii si sasii. Asia maghiarii si sasii o propaganda si astazi pe fiacare di; ei striga romanilor pana si 'n adunarile publice municipali: „Mergeti in Valachi'a, ea-ci acolo este tiér'a vostra!“

„Primulu autoru si propagatoru alu ideei daco-romanice a fostu la noi eruditulu parochu sasescu Roth junior. Acelu barbatu publicase in Sibiu o carticica, in care elu recomanda sasilor transilvani cu totu dinadinsulu incorporarea cu Moldo-Romani'a. Acelu barbatu sasul plecase din punctul de vedere, ca s'ar poté că monarhia austriaca se se desfintieze, era in acelui casu nici sasii nici

romanii din Transilvani'a nu voru mai poté suferi domni'a cea forte... a maghiarilor.

Dela 1850 pana la 1857 o parte a emigratiunei maghiare, cata petrecea in Parisu, Londra, Brusel, Constantinopole etc., convenindu pe acolo cu emigratiunea moldo-romanescu, la mai multe ocazii promitea acesteia ocuparea si incorporarea Transilvaniei. Este apoi sciutu, ca dela 1857 pana la 1863 si 64 se afla mai multi emigrati maghiari in Romani'a. Acei emigrati, sperandu, ca moldo-romanii le voru fi de ajutoriu la sfarmarea monarhiei austriace, le promiteau acestor'a cerul si patimentul, prin nrmarie si Transilvani'a. Se cuvine inse a observa forte bine, ca guvernul lui Alexandru Ioane I. (Cuza) nici odata n'a pusu temeu pe acele promisiuni si nu le-a acceptat, ci acelui guvernui numai catu ospetá bine pe acei emigrati, ii ajutá cu bani si ii tramitea mai departe.

„In an. 1859 (lun'a lui Martiu) gen. Klapka venise la Cuza cu porunca precisa dela imperatulu Napoleonu, in cuprinsulu de a calcá in Transilvani'a cu braci armat. Cuza nu ascultă de acea porunca, ceea ce i s'a imputat forte greu dela Parisu. Memorialul din 1860, subserisul de Lud. Kossuth, Klapka si Lud. Teleki, publicat in mai multe diuarie, ne este cunoscutu la toti si c. Andrássy ar' face forte bine, deca l'ar aduce la cunosint'a Majestatei Sale. Esentia, simburele acestui memorialu este: Sfarmarea monarhiei austriace.“

(Va urmá.)

### Cronica esterna.

**ROMANI'A. CAMER'A DEPUTATILORU!** Ea in siedint'a din sambata 11 Ian. a datu o dovada stralucita, ca parintii patriei de acum iubescu mai multu natiunea si patri'a decatu pe sene si interesele unei séu altei partite, fiinduca la desbaterea bugetului ministeriului cultelor si instructiunii publice au dovedit acesta. Cu toate, ca cei iubitori de caste si democratofagii séu se opunea séu celu pucinu nu votá impreuna, dupa cum ne spune „Sentinela“. Totusi mai oritatea camerei a adausu pentru fiacare judeciu cate unu revisorul séu inspectoru, pentruca inspectiunea scóelor se se sustieni neintreruptu prin toate satele. Camerele, care votéza pentru instructiune publica cu liberalitate, acele se caracterisesc ele pe sene de cele mai parintesce si mai nationale. Sterge din bugetulu instructiunii cu orce scopu de economia si te voi cunosc, ca esti dusmanul luminei si fiu alu intinereturul! —

Luni in 13 s'a suprimatu in siedint'a camerei subventiunile ce se dedera la scóele catolice si luterane din Bucuresci si Galati, inse si cu acesta suma de 6600 lei séu imbunatuit subventiunea nationala, ce se da societatilor: Ateneulu, Transilvani'a, invenitura poporului romanu, cea de cultura din Bucovina si cea de cultura din Transilvani'a. Stipendiale bursierilor séu stipendistilor dela facultati s'a maritul dela 26.600 la 52.462. Lucru, generosu si mangaiorul! Ne pare reu, ca trebuie se inregistramu dupa „Sentinela“, ca se afla unu boieriu C. Gradisténu, care nu se rusină a dice, ca nu facu de lipsa universitatile curatul romanu, ci cine vre se invenie la universitatii se se duca in strainatate! — Boierii, unii nu dau a inlesni cultur'a nationale si orgoliulu ei la vatra natuinei, de aici strainomani'a! — Dar' gloria mai oritatii camerei, ca procede cu pretensiunile timpului si standu la inaltimdea misiunei sale a votatul totu in siedint'a aceea de luni in 13 Ian. o subventiune si pentru dôue scóele romane in Transilvani'a, un'a la Fagarasu si ceealalta la Hatiegu, unde nu se afla mai nici scolutie de prim'a necesitate ci sute mii de romani parasiți! —

Gratia, gloria si onore parintilor patriei din Romani'a, cari nu facu alegere intre fiii aceleiasi mame, ci ii cuprindu pe toti in sinulu ingrigirei sale parintesce pentru cultura, că se prospereze toti din toate clasele poporului prin ajutoriulu luminei spiritului, fara care remanu espusi destrugeri si impiilarii!

Amu mai dori, că si societatea academică romana se se bucur de o consideratiune demna de scopulu si influint'a ei pentru cultur'a romana; dar' si stim'a si respectulu in afara astépta acesta; er' absolutei necesitati pentru o academia romana de drepturi si o scóla agronomica pentru noi aiçi, fara de cari romanii din Austro-Maghiari'a nici odata nu voru poté prosperá, ci voru trebui se ingenunchia dinaintea majestriei, cu care se ineórdă ciocoi nostrii a eschide totu ce nu e intelligentia mai inalta dela dreptulu de a fi alesu prin municipiale districtelor, voru trebui se remana er' trasí

si impinsi, impilati chiar si suptu comand'a notarilor si a judilor satesci, la cari posturi inca si au atientit unii ochii cei de corbu spre a poté cu atatu mai securu maghiarisa in poterea nouei legi de nationalitate, care pretinde alat. protocolu maghiaru si dela comunitati satesci. — A scapa de unu periculu de desnationalisare totala, prin urmare, numai o academia de drepturi in limb'a romana si o scola agronomica ne pote ajuta, fiinduca in limb'a maghiara se afla vr'o 4 academii si se proiecteza in tota districtele cate una scola agronomica maghiara! Romanulu va trebui se remana fara aceste 2 Institute nationale strimtoratu intre Scilla si Caribdis: seu se remana idiotu si hamalu, seu se se maghiariseze, pre candu acele institute in limb'a romana ne ar' preserva, formandune luptatori pentru vieti'a nationala, ca-ci junii nostri in scoli straini, crescuti la spatele si dupa usi'a inganafatiloru -si perdu tota predilectiunea de asi marturisi si numele, pentru care studiendu aude atatea batjocuri si infamii aruncate si dela semeni condicipuli! Aceste consideratiuni si mai multe altele ne impunu o **sacra** oblegaminte si inca totu sufletului romanu, ca se sacrificamu fara crutiare toti din tota partile spre a ne provede cu paladiulu acesta scutitoriu de nationalitate! — Acesta a motivatu si pe „Gazet'a Transilvaniei“, ca se se de in proprietatea natiunei pentru respectivulu „fond“ ce se afla la asociatiunea romana transilvana, ca se se deschida junimei romane usia la paladiulu scutirei de distrugere si de asprimea probelor de desnationalisare!

**Novissimu.** In 28 in Becichereculu m. tienura serbii 300 insi conferintia, statorira programa unanima: basea proiectului serbo-romanu, procedura solidaria cu romanii, sprijinirea autonomiei croate si transilvane, institutinni liberali etc. —

### Varietati.

— „ARCHIVULU“ pentru filologia si istoria pe an. 1869 Nr. XXI cuprinde ca totudéuna articuli de mare interesu. Incepe cu art.: „In locu de programa“, care va remaine nestramutata oserbandu-o cu rigore. Art. finesce cu: „Sero sapiunt Phryges“; Fantasie etimologice; una lectiune demna de oserbatu; Afinitatea limbei romane, din care potu invetia multi critici unilaterali; descriptiuni topografice; Resinarii dupa diplome; Fastii Romani; libertatea cuscientiei in Transilvani'a: despre conditiile uniunii; corespondintia din Fagarasiu despre diplom'a Mailatiloru; notitie diverse; despre monete aflate aproape de Turnisoru si un'a in Blasiu de arama cu inscriptiunea: IMP. TRAIANO AUG. GER. DAC. PM. si in diosu: S. P. G. R. OPTIMO PRINCIPI cu emblema triumfala.

Aici la Sacele in campu inca se afla o moneta de argintu cu emblema triumfala si suptu ea cu inscriptiunea: CARB. si dedesuptu cu litere romane „ROMA“, ea se afla la Redactorulu. —

— „TRANSILVANI'A“, fóia asociatiunei cuprinde in Nr. 2 Epistole familiari si informatiuni scose din 3 foi periodice cu respectu la necesitatea romanésca, adaugundu si spesele Albinei, cari facu pe anu 17.350 fl. v. a. si la care domnii de Mocioni adaugu subventiune pe anu cam la 7000 fl. cu tota ca abonati are la vreo 800. Dar' cei cu 3 si 4 sute ore cum o ducu pentru sustienarea prestigiului? Va sci viitorulu; — Edificiale de palisade si locuitorii loru; scola agronomica din Craiova cu programul resumativ si provocare, ca abonenamentele se se tramita deadreptulu la comitetu si numai reclamatiunile la redactiune. —

— C. r. ministeriu de resbelu alu imperiului voiesce dupa rescriptulu seu din 26 Dec. 1868 depart. 13 Nr. 5152 recusitele inca pentru anulu administrativu 1869 la imbracarea si inarmarea trebuintiosa, a si le castigá pre calea industriei private prin oferte. La ascurare de trebnintiele aceste remanu in activitate in generalu conditiunile de oferte asemenea, care s'au publicatu la castigarea unei parti a recusiteloru pentru an. 1869 in fóia oficiosa dela „Wiener Zeitung“ din 1-a Noveembre 1868, si in tiéra in „Hrm. Ztg.“ din 11, 14 si 18 Novembre 1868 Nr. 269, 272 si 275.

Publicarea pentru ofertele presente a esitu in „Hrm. Ztg.“ din 5, 8 si 11 Ian. 1869 si s'au comunicatu si cu magistratule din Sibiu, Clusiu, Brasovu, Alb'a Iulia, Seghisior'a, Mediasio, Orestia, Sebesiu, Bistrit'a, M. Osorhei, S. Reginu, Kézdi-Osorhei, cu oficialatele comitatense din Elisabeta-

pole, Aiudu, Turd'a si Desiu, cu oficialatele districuale din Fagarasiu si Naseudu, cu oficialatulu scaunale din Odorhei, si in urma cu oficialul comunale din Cisnadi'a, unde se poate vedé.

Articuli de furnisare cuprindu urmatórie grupe:

- I. grupa: cioreci de postavu, lanariele articli fabricati din postavu si straile.
- II. grupa: materialle de inu si de pandia grósa, articli facuti din pandia si pandia gróca.
- III. grupa: pelele diferite si armatura.
- IV. grupa: investmentare de pitioare.
- V. grupa: acoperementuri de capu.
- VI. grupa: hamuri.
- VII. grupa: trebuintiele eventuale.

— S'a batutu monete de bani in anulu trentu in pretiu de 2,686.305 fl. 65 cr. v. a. in monetari'a dela Alb'a Iulia si adica:

1) monete ung. reg. de argintu a .	10 cr.	1,011.508 bucati.
2) monete ung. reg. de argintu a .	20 cr.	1,039.346 "
3) monete ung. reg. de argintu a .	1 fl.	98.332 "
4) monete ung. r. ducati (simpli)	97.888	"
5) florini c. r. de argintu	168.154	"
6) aurei (galbini) c. r. simpli	302.026	"
, T. R.		Sum'a 2,825.558 "

— Comitetulu Reuniunei femeilor romane din Iasi va da in sér'a de 4 Ian. viitoriu o splendida serata dantuitórie anuntiata deja prin bileteli de invitare. Se va juca si in salonulu curtiei juratiloru. Comitetulu róga pe onorabilii invitati, ca se vina la serata in toaleta catu se poate mai simpla. Personele, care n'au primitu inca bilete de invitare din caus'a eroriloru comise de imparitori sunt rogate se binevoiesca a se adresá la presiedinti'a Reuniunei dn'a Matild'a Sihléna spre a se indeplini lacunile. — Déca se voru da in punctele bilete ale loteriei celei mari deja anuntiate, ce au mai remasu se va efectua in presenti'a on. publicu si tragerea acestei loterii. —

— Consiliulu communalu din Iasi, in sedintiele din cursulu septembanei trecute a votatu infintiarea scólei de meserie in ograd'a besericelui St. Lazaru; — asemenea intretienerea cu ajutoriu din partea comunei a 14 elevi din 7 scoli primare si a 2 elevi dela scóla de bele arte; — asemenea pentru tenerii tramisi in strainatate s'a maritu stipendiul pana la 100 galbini si s'au votatu inca 2 stipendiuri pentru 2 teneri ce se voru tramite; — asemenea de a se da tota veniturile comunei, precum si carneia in antreprisa ca monopolu. — S'a mai votatu o suma de bani, adausu pentru intretienerea si repararea besericiloru, ce sunt fara midilóce. —

— Dupa cum aflam, consulatulu prusianu s'a desfintiatu seu mai bine disu s'a prefacutu intr'unu vice-consulat alu confederatiunei germane de nordu. D. Bartels e transferitul din Alexandri'a la postulu nou creatu in Iasi, ér' pana la sosirea lui, d. dragoamanu Kornhoffer este insarcinatu cu gestiunea consulatului. Fostulu consulu d. Goering au parasit Iasi sambata, dupa o petrecere in midiloculu nostru de mai bine de optu ani. —

— Modulu de a cunoscce caracterulu omului dupa risulu seu.) Sunt atatea feluri de a ridecate sunt si vocale in alfabetu. Cei care ridu cu sunetulu A, sunt sinceri, schimbatosi, le place vue-tulu si miscarea.

Cei care ridu cu sunetulu E, sunt de unu caracteru linistit si seriosu.

Sunetulu O este semnulu simtiamentelor generose, si a miscariloru indraznetie, de care trebuie se se ferésca sexulu femeiescu.

Sunetulu I, este modulu cum ridu copii si personele naive, si arata unu caracteru blandu, devotatu, timidu si uimitu. Omennii blondi ridu cu sunetulu I, dar' nu sunt toti naivi.

Trebue se ne tememu de cei care ridu cu sunetulu U, ca-ci acestia devinu lacomi, faciarnici si misantropi, si desfatarile loru nu facu nici o placere. (Mas.)

— In agricultura nu este nimicu, care se nu aiba importanta sa. In Flandri'a copii sateniloru, cari nu se ducu la munca, cresc multime de epuri de casa, din care se espediaza forte multi prin alte tieri. Numai din orasiulu Ostea se espediaza pe anu 1,250.000, a caroru venit este de 1,500.000 franci. Acestea desputinduse si curatienduse se transmitu la Londra, ér' peile remanu in tiéra pentru facerea pelerinelor. —

— Societatea biblica din Britani'a infintiata la 1804, are 9916 societati filiale si a distribuitu dela fundare si pana in an. 1867, 55,069.865 de exemplare in 170 limbi. —

— In Elveti'a se publica cu inceperea an. 1869, 201 foi politice, din care 163 in limb'a germana, 31 in limb'a francesa, 4 in limb'a italiana si 3 in limb'a **romana**. — In Bern sunt 34 diurnale (29 germane, 5 francese), Zürich 28, St. Gallen 16, Thurgau 9, Genev'a 9 (7 francese, 2 germane). —

— Venitulu totalu alu diferiteloru state din Europ'a se urca la sum'a de 11.200 milioane lei noi, pe anu; pentru stringerea acestui venit, se cheltuiesc a cincea parte adeca 2240 milioane. — Din venitulu curatul de 8960 milioane lei noi, sefi statelor primesc 236 milioane, armat'a 3120 milioane, cheltuitele de resbelu pe anu se urca la 3120 milioane. — Astfelu incat remanu 2484 milioane, adica o a patra parte pentru agricultura, industrie, lucrari publice, instructiune si alte interese publice!! — (Cur.)

In dreptare: In Nr. trecutu art. I Fragmente etc. column'a 3, seriea 63 in locu de returnarea, cetesce: restaurarea; si seriea 76 asemenea. —

Nr. 112/crim. 1869.

1—3

### PROVOCARE\*).

In contra acelui'a, — pre care adunanti'a tractului protopopescu greco-catolicu a Faragaului, prin decisiunea sa din 19 Decembre 1863, si la alesu de plenipotentiatu pentru „Convictulu Tractului Faragau“, edificandu in Blasiu, — s'a introdusu certare criminale, si sub decursulu acestei cercetari s'a ivit dubietate in privint'a acuratei si conscientiose manipulari a banilor incursi; deci, in interesulu acestei fundatiuni sunt provocati toti aceia, cari au subscrisu ori platit bani spre acestu scopu, ca sumele de densii subscrise ori platite, se se grabesca pana in finea lunei lui Fauru a. c. a le face cunoscute subscrisei judecatorii prin relatiuni netimbrate, cu atatu mai vertosu, ca-ci la din contra numit'a fundatiune usioru se poate pericolata. Dela judecatorii'a nobilului comitatul a Clusiu-lui, ca foru penale. —

Clusiu in 25 Ian. 1869.

Adalbert Kozma,  
jude investigatoriu.

\*) On. Redactiune a diurnelor „Federationne“ si „Albin'a“ suntu rogate a publica acésta provocare, déca nu in totu coprinsulu ei, celu pucinu in estrasu. —

### Publicatiune.

Pentru executarea alegerei membrilor interni ai camerei comerciale si industriale de aici, stau gata biletele de alegere pentru neguatiatori si pentru industriari, asia dupa cum suna instructiunile venite cu emisulu inaltului ministeriu de comerciu din 28 November anulu decursu Nr. 19.223 si anumitu, pentru a se face unele eroiri de reclamatiuni si alte lipsari ale biletelor de alegere ele suntu espuse in sal'a magistratului pe restempu de 8 dile, incependum dela 28 ale lunei curente, ele stau la vedere publica orcadu va voi cineva asi lua informatiune.

Reclamatiunile eventuali suatu a se face la subscrisulu presiedinte alu comisiunei de alegere, celu multu pana in 5 Februarie a. c. la 12 ore de mediasi.

Brasovu in 28 Ianuarie 1869.

Presiedinete comisiunei de alegere  
pentru camer'a comerciale si industriale.

2—3 tr. g.

### CURSURILE

la bursa in 1 Februarie 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 69	cr. v. a.
Augsburg	—	—	118	35
London	—	—	120	65
Imprumutulu nationalu	—	—	61	15
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	66	80
Actiile bancului	—	—	678	"
creditalui	—	—	262	40

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 28 Ianuarie 1869:

Bani 74 — — Marfa 74.50